

Instytucje Unii Europejskiej

Posted on 27 stycznia, 2026

[vc_row][vc_column][vc_column_text css=""]Ponieważ Unia Europejska to duży organizm z 27 krajami członkowskimi, musi więc istnieć **unijna administracja i instytucje podejmujące decyzje w imieniu zarówno obywateli, jak i państw członkowskich**. Ponieważ **Unia to wspólnota krajów oparta na prawie, to właśnie w traktatach unijnych znajdziemy zapisy ustanawiające poszczególne instytucje, wskazujące ich kompetencje i sposoby podejmowania decyzji w UE**.

Unia Europejska ma swój własny system prawny, instytucje ustawodawcze i wykonawcze, a także niezawisły sąd i bank centralny. Dla realizacji celów określonych w traktach dysponuje także własnym budżetem. W miarę przyjmowania kolejnych traktatów reformujących działania najpierw Wspólnot Europejskich, a potem Unii Europejskiej, znacznie zmieniły się uprawnienia instytucji Unii oraz jej procedury decyzyjne. Na mocy najpóźniej przyjętego Traktatu z Lizbony, Parlament decyduje na równi z Radą o przyjmowanych przez UE aktach ustawodawczych w różnych dziedzinach polityki UE, a także o całym budżecie UE i o tzw. wieloletnich ramach finansowych, czyli siedmioletnich budżetach, umożliwiających planowanie inwestycji finansowanych z funduszy Unii w dłuższej perspektywie.

Parlament Europejski

Rola: Wybierany w bezpośrednich wyborach organ ustawodawczy UE, posiadający funkcje nadzorcze i budżetowe

Skład: 720 posłów

Przewodniczący: Roberta Metsola

Rok ustanowienia: 1952 – jako Wspólne Zgromadzenie Europejskiej Wspólnoty

Węgla i Stali; 1962 – jako Parlament Europejski; pierwsze wybory bezpośrednie odbyły się w 1979 r.

Siedziba: Strasburg (Francja), Bruksela (Belgia), Luksemburg

Strona internetowa: [Parlament Europejski](#)

Parlament Europejski jest organem ustawodawczym UE. Posłowie wybierani są w wyborach bezpośrednich co 5 lat Ostatnie wybory odbyły się w maju 2024 r. przy czym **każdy kraj organizuje wybory według własnych procedur, pod warunkiem, że spełniają one podstawowe wymogi europejskie, tj. są to wybory bezpośrednie, powszechne, wolne, tajne i proporcjonalne.** W ostatnich wyborach obywatele UE wybrali 720 **posłów, Polacy – 53.**

Czym zajmuje się Parlament Europejski?

Parlament Europejski pełni **trzy podstawowe funkcje:**

Funkcja ustawodawcza

- uchwała, wraz z Radą UE, przepisy prawa europejskiego, w oparciu o wnioski ustawodawcze Komisji Europejskiej
- podejmuje decyzje w sprawie umów międzynarodowych
- podejmuje decyzje w sprawie rozszerzenia UE
- bada roczny plan prac Komisji i występuje do Komisji o przedłożenie wniosków ustawodawczych

Funkcja nadzorcza

- sprawuje nadzór demokratyczny nad pozostałymi instytucjami europejskimi
- wybiera przewodniczącego Komisji i zatwierdza skład Komisji; może uchwalić „wotum nieufności”, zmuszając Komisję do dymisji
- udziela absolutorium z wykonania budżetu, tzn. zatwierdza prawidłowe wykonanie budżetu
- rozpatruje petycje od obywateli oraz powołuje komisje śledcze
- omawia kwestie dotyczące polityki pieniężnej z Europejskim Bankiem Centralnym
- kieruje zapytania do Komisji i Rady
- monitoruje wybory

Funkcja budżetowa

- wraz z Radą ustanawia budżet UE
- zatwierdza długoterminowy budżet UE, tzw. wieloletnie ramy finansowe

Skład

Liczba posłów do PE z każdego kraju jest w przybliżeniu proporcjonalna do liczby jego ludności. **Zastosowanie ma zasada tzw. degresywnej proporcjonalności: żaden kraj nie może mieć mniej niż 6 lub więcej niż 96 posłów do PE, a całkowita liczba posłów nie może przekroczyć 750.**

Posłowie **zasiadają w PE nie według kraju pochodzenia, lecz według przynależności politycznej.**

Przewodniczący reprezentuje Parlament w relacjach z pozostałymi instytucjami UE, jak również w stosunkach ze światem zewnętrznym. Przewodniczący ma ostatnie słowo w sprawie budżetu.

W jaki sposób działa PE?

Prace Parlamentu przebiegają w dwóch etapach:

• Komisje parlamentarne - przygotowanie aktów prawnych

Istnieje 20 komisji parlamentarnych oraz dwie podkomisje, które specjalizują się w konkretnych obszarach działalności UE. Komisje analizują wnioski ustawodawcze; posłowie i grupy polityczne mogą wprowadzać do nich poprawki lub zdecydować o odrzuceniu danego projektu ustawodawczego. Kwestie te są również omawiane w ramach grup politycznych.

• Sesje plenarne - uchwalanie prawa

Podczas sesji plenarnych wszyscy posłowie zbierają się w sali obrad i głosują w sprawie proponowanych przepisów i poprawek. Zwykle odbywają się one w Strasburgu (cztery dni w miesiącu). Czasami w Brukseli odbywają się dodatkowe sesje.

Lista polskich posłów do PE: [tutaj](#).

Biura Parlamentu Europejskiego w Polsce: [tutaj](#).

Rada Europejska

Rola: Wyznacza ogólny kierunek polityki oraz priorytety Unii Europejskiej.

Członkowie: Szefowie państw i rządów krajów UE, przewodniczący Rady Europejskiej, przewodniczący Komisji Europejskiej

Przewodniczący: Antonio Costa

Rok ustanowienia: 1974 (forum nieformalne), 1992 (status formalny), 2009 (oficjalna instytucja UE)

Siedziba: Bruksela (Belgia)

Strona internetowa: [Rada Europejska](#)

Rada Europejska gromadzi przywódców politycznych UE, którzy określają kierunki polityki UE. Rada Europejska stanowi **najwyższy szczebel współpracy politycznej między państwami UE**.

Rada jest jedną z siedmiu oficjalnych instytucji UE. **Jej posiedzenia odbywają się zazwyczaj raz na kwartał w formie spotkań na szczycie, w których biorą udział przywódcy państw UE i którym przewodniczy przewodniczący Rady.**

Czym zajmuje się Rada Europejska?

- **Określa ogólny kierunek i priorytety polityki UE**, nie jest jednak uprawniona do przyjmowania aktów prawnych.
- **Zajmuje się rozwiązywaniem złożonych i delikatnych kwestii**, których nie można było rozwiązać na niższym szczeblu współpracy międzyrządowej.
- **Kształtuje wspólną politykę zagraniczną i bezpieczeństwa**, biorąc pod uwagę strategiczne interesy Unii, w tym sprawy mające wpływ na kwestie polityczno-obronne.
- **Nominuje i mianuje kandydatów na niektóre najwyższe stanowiska w UE**, np. w EBC i Komisji.

W każdej chwili Rada Europejska może:

- **weszać Komisję Europejską do przedstawienia wniosku ustawodawczego** dotyczącego konkretnej kwestii
- **przekazać daną kwestię do Rady UE.**

Skład

W skład Rady Europejskiej wchodzi szefowie państw i rządów wszystkich

krajów UE, przewodniczący Rady Europejskiej i przewodniczący Komisji Europejskiej.

Posiedzenia Rady zwołuje przewodniczący, który również im przewodniczy i który wybierany jest przez Radę Europejską na okres dwóch i pół roku (kadencja może zostać jednokrotnie odnowiona). Przewodniczący Rady Europejskiej reprezentuje ponadto Unię na zewnątrz.

Jak działa Rada Europejska?

Zazwyczaj posiedzenia Rady odbywają się cztery razy w roku, jednak w razie potrzeby przewodniczący może zwołać posiedzenia dodatkowe.

Większość decyzji Rada Europejska podejmuje w drodze konsensusu. W niektórych przypadkach decyzje przyjmowane są jednogłośnie lub większością kwalifikowaną. Tylko szefowie państw lub rządów mają prawo głosu.

Jakkolwiek **formalnie Rada Europejska nie wydaje aktów prawnych, to jednak najwyższa ranga jej członków sprawia, że jej decyzje stanowią podstawę do opracowania projektów wiążących aktów prawnych przez Komisję Europejską i ich uchwalanie przez Radę Unii Europejskiej i Parlament Europejski.**

Rada Unii Europejskiej

Rola: Reprezentuje głos rządów krajów UE, przyjmuje akty prawne UE i koordynuje politykę UE

Członkowie: Ministrowie ze wszystkich krajów UE, w zależności od omawianego obszaru polityki

Prezydencja: Każdy kraj UE sprawuje prezydencję przez 6 miesięcy na zasadzie rotacji

Rok ustanowienia: 1958 (jako Rada Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej)

Siedziba: Bruksela (Belgia)

Strona internetowa: [Rada UE](#)

W ramach Rady UE ministrowie ze wszystkich krajów UE spotykają się, aby

omawiać, zmieniać i przyjmować akty prawne oraz koordynować politykę.

Ministrowie są upoważnieni do podejmowania zobowiązań w imieniu swoich rządów w odniesieniu do działań uzgodnionych na posiedzeniach.

Wraz z Parlamentem Europejskim Rada jest głównym organem decyzyjnym UE.

Nie należy jej mylić z:

- **Radą Europejską** – czyli odbywającym się raz na kwartał szczytem, podczas którego przywódcy krajów Unii spotykają się, aby omówić ogólne kierunki polityki
- **Radą Europy** – która nie jest organem UE.

Czym zajmuje się Rada UE?

- **Wraz z Parlamentem Europejskim negocjuje i uchwała akty prawne UE** w oparciu o wnioski ustawodawcze przedstawione przez Komisję Europejską.
- **Koordynuje politykę krajów UE.**
- **Określa kierunki polityki zagranicznej i bezpieczeństwa UE** w oparciu o wytyczne Rady Europejskiej.
- **Podpisuje umowy między UE a innymi krajami lub organizacjami międzynarodowymi.**
- **Przyjmuje, wspólnie z Parlamentem Europejskim, budżet UE.**

Skład:

Rada UE nie ma stałych członków. Posiedzenia Rady UE odbywają się w dziesięciu różnych konfiguracjach w zależności od obszaru polityki, który będzie omawiany. W zależności od konfiguracji poszczególne kraje wysyłają ministra odpowiedzialnego za dany obszar polityki.

Na przykład **w posiedzeniu Rady dotyczącym spraw gospodarczych i finansowych („Rada Ecofin”)** uczestniczą ministrowie finansów wszystkich krajów UE.

Kto przewodniczy posiedzeniom?

Rada do Spraw Zagranicznych ma stałego przewodniczącego – jest nim Wysoki Przedstawiciel Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa, który jest także jednym z wiceprzewodniczących Komisji Europejskiej.

Wszystkim innym posiedzeniom Rady przewodniczy odpowiedni minister kraju, który wówczas sprawuje rotacyjną prezydencję w Unii Europejskiej.

Na przykład posiedzeniom **Rady ds. Środowiska w czasie prezydencji estońskiej będzie przewodniczył estoński minister środowiska.**

Rada do Spraw Ogólnych, przy wsparciu Komitetu Stałych Przedstawicieli, zapewnia ogólną spójność prac różnych składów. Komitet ten złożony jest ze Stałych Przedstawicieli krajów UE, którzy de facto są ambasadorami swoich krajów przy UE.

Ciekawym rozwiązaniem w pracach Rady jest tzw. **prezydencja, tzn. rotacyjne przewodnictwo**, które **co sześć miesięcy obejmuje inne państwo członkowskie**. Prezydencja ma **dwa główne zadania**:

1) **planowanie, przygotowanie i przewodniczenie posiedzeniom Rady w jej poszczególnych składach** (z wyjątkiem Rady ds. Zagranicznych, której przewodniczy Wysoki Przedstawiciel ds. Polityki Zagranicznej i Bezpieczeństwa) oraz wszystkich organów Rady niższego szczebla. Prezydencja ma za zadanie organizację pracy, nadzorowanie prawidłowości obrad i przestrzegania regulaminu Rady;

2) **reprezentowanie Rady w stosunkach z innymi instytucjami Unii**, zwłaszcza z Komisją Europejską i Parlamentem (tu rola prezydencji to **wypracowywanie porozumienia co do treści aktów ustawodawczych podczas trójstronnych rozmów, nieformalnych negocjacji czy posiedzeń komitetu pojednawczego** w ostatniej fazie uchwalania aktów prawnych UE).

Realizując swoje obowiązki prezydencja **pracuje w ścisłej koordynacji z przewodniczącym Rady Europejskiej oraz Wysokim Przedstawicielem Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa.**

Każde państwo sprawujące prezydencję przyjmuje swoje priorytety, a więc obszary, w których szczególnie chciałoby osiągnąć postęp w ramach Unii, ale jednocześnie zobowiązane jest do współpracy z krajami sprawującym prezydencję przed i po, aby osiągnąć spójność działań Unii w dłuższej perspektywie czasowej.

Jak działa Rada UE?

- Wszystkie **dyskusje i głosowania są jawne**.
- Decyzje wymagają **zazwyczaj większości kwalifikowanej**, czyli
 - o **55 proc. krajów** (przy aktualnej liczbie 27 państw członkowskich jest to **15 krajów**)
 - o **reprezentujących co najmniej 65 proc. ogółu ludności UE**.

Zablokować decyzję mogą co najmniej cztery kraje (reprezentujące co najmniej 35 proc. ogółu ludności UE).

- **Wyjątek** – W przypadku tematów newralgicznych, takich jak te związane np. z polityką zagraniczną lub podatkami, wymagana jest decyzja **jednogłośnie** (wszystkich krajów).
- **Zwykła większość** wymagana jest w przypadku kwestii proceduralnych i administracyjnych.

Rada Europejska i Rada Unii Europejskiej. Czym się różnią? – zobacz [tutaj](#).

Komisja Europejska

Rola: Wspiera ogólne interesy UE, przedkładając wnioski ustawodawcze, egzekwując prawo oraz realizując politykę i wykonując budżet UE.

Członkowie: Zespół (tzw. kolegium) komisarzy, po jednym z każdego kraju UE

Przewodnicząca: Ursula von der Leyen

Rok ustanowienia: 1958

Siedziba: Bruksela (Belgia)

Strona internetowa: [Komisja Europejska](#)

Komisja jest politycznie niezależnym organem wykonawczym UE. Jako jedyna jest odpowiedzialna za opracowywanie wniosków dotyczących

nowych aktów prawa unijnego. Ponadto wdraża decyzje Parlamentu Europejskiego i Rady UE.

Czym zajmuje się Komisja?

Przedkładanie nowych wniosków ustawodawczych. Komisja jest **jedyną instytucją UE, która przedkłada projekty aktów prawnych** Parlamentowi Europejskiemu i Radzie **i która:**

- **chroni interesy UE i jej obywateli** w kwestiach, którymi nie można zająć się skutecznie na szczeblu krajowym
- **gromadzi wszelkie szczegóły techniczne** za pomocą konsultacji z ekspertami i społeczeństwem.

Zarządzanie polityką UE i przydział środków finansowych

- Wraz z Radą i Parlamentem Komisja określa priorytety dla wydatków UE.
- Przygotowuje roczny budżet do zatwierdzenia przez Parlament i Radę.
- Nadzoruje sposób wydawania środków finansowych pod czujnym okiem Europejskiego Trybunału Obrachunkowego.

Egzekwowanie prawa europejskiego

- Wraz z Trybunałem Sprawiedliwości Komisja jest odpowiedzialna za zapewnienie właściwego stosowania przepisów unijnych we wszystkich państwach członkowskich.

Reprezentowanie UE na arenie międzynarodowej

- KE występuje w imieniu państw UE na forum organizacji międzynarodowych, w szczególności w kwestiach dotyczących polityki handlowej i pomocy humanitarnej.
- W imieniu UE negocjuje również umowy międzynarodowe.

Skład

Polityczne stery Komisji trzyma **27 komisarzy, po jednym z każdego państwa UE. Przewodniczący Komisji decyduje o przydziale tek (obszarów polityki) poszczególnym komisarzom.**

W skład kolegium komisarzy wchodzi: **przewodniczący Komisji, ośmiu wiceprzewodniczących - w tym trzech wiceprzewodniczących wykonawczych i wysoki przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa - oraz 18 komisarzy odpowiedzialnych za**

poszczególne dziedziny polityki.

Więcej o strukturze organizacyjnej Komisji Europejskiej i Komisarzach: [tutaj](#).

Bieżącą działalnością Komisji zajmują się pracownicy Komisji (prawnicy, ekonomiści itp.). Przydzieleni oni są do tzw. **dyrekcji generalnych**, z których każda odpowiada za konkretny obszar polityki.

Mianowanie przewodniczącego KE

Kandydata na przewodniczącego przedstawiają przywódcy krajów UE na posiedzeniu Rady Europejskiej, z uwzględnieniem wyników wyborów do Parlamentu Europejskiego. Kandydat musi mieć poparcie większości europosłów.

Wybór komisarzy

Proponowany przewodniczący Komisji wybiera, w oparciu o propozycje państw UE, wiceprzewodniczących i pozostałych członków Komisji. Kandydatury komisarzy muszą być zatwierdzone przez przywódców krajów UE na posiedzeniu Rady Europejskiej.

Każdy kandydat na komisarza występuje w Parlamencie Europejskim, gdzie przedstawia swoje poglądy i odpowiada na pytania europosłów. Następnie Parlament decyduje w głosowaniu, czy poprze skład nowej Komisji, który ostatecznie musi zostać zatwierdzony większością kwalifikowaną przez Radę Europejską.

Jak działa KE?

Planowanie strategiczne

Przewodniczący Komisji określa kierunek polityki Komisji, w oparciu o który komisarze podejmują decyzje w sprawie strategicznych celów i opracowują roczny program prac.

Wspólne podejmowanie decyzji

Decyzje podejmowane są wspólnie. **Wszyscy komisarze są równi w procesie podejmowania decyzji, czyli decyzje są omawiane wspólnie i wszyscy członkowie Komisji są za nie zbiorowo odpowiedzialni.** Nie mają oni indywidualnych uprawnień decyzyjnych, z wyjątkiem szczególnych sytuacji, gdy

otrzymają na to specjalne zezwolenie.

Wiceprzewodniczący Komisji działają w imieniu przewodniczącego i koordynują prace w obszarze, za który są odpowiedzialni, wraz z kilkoma innymi komisarzami. Priorytetowe projekty mają zapewnić, że komisarze ściśle ze sobą współpracują w elastyczny sposób.

Komisarze wspierają wiceprzewodniczących w przedkładaniu inicjatyw kolegium. Z zasady decyzje są podejmowane w drodze konsensusu, lecz czasami mogą zostać poddane pod głosowanie. W takim przypadku stosowana jest zwykła większość głosów, a każdy z komisarzy ma jeden głos.

Następnie inicjatywa taka, zazwyczaj w formie projektu wniosku ustawodawczego, przekazywana jest odpowiedniej dyrekcji generalnej (na której czele stoi dyrektor generalny podlegający danemu komisarzowi).

Na kolejnym etapie **wniosek ten ponownie trafia do komisarzy, którzy przyjmują go podczas swojego cotygodniowego posiedzenia, po czym jest przesyłany do Rady i Parlamentu.**

Przedstawicielstwo Komisji Europejskiej w Polsce: [tutaj](#).

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej

Funkcja: Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej zapewnia jednolitą wykładnię prawa UE we wszystkich krajach UE oraz jego przestrzeganie przez kraje i instytucje UE.

Członkowie:

Trybunał Sprawiedliwości: po jednym sędzi z każdego kraju UE i 11 rzeczników generalnych

Sąd: po dwóch sędziów z każdego kraju UE

Rok założenia: 1952

Siedziba: Luksemburg

Strona internetowa: [Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej](#)

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej dokonuje wykładni prawa unijnego, aby zapewnić jego stosowanie w taki sam sposób we wszystkich państwach członkowskich. Rozstrzyga też spory prawne między rządami krajów Unii a jej instytucjami, a także między krajami członkowskimi,

W określonych sytuacjach do Trybunału mogą również wnosić sprawy osoby fizyczne, przedsiębiorstwa lub organizacje, które uważają, że ich prawa zostały naruszone przez instytucje UE.

Czym zajmuje się Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej?

Trybunał Sprawiedliwości orzeka we wnoszonych do niego sprawach. **Najbardziej powszechne są następujące rodzaje spraw:**

- **wykładnia prawa (orzeczenia w trybie prejudycjalnym)** – sądy krajów UE są zobowiązane do zapewniania właściwego stosowania prawa UE. Istnieje jednak ryzyko odmiennej interpretacji prawa UE przez sądy w różnych krajach. Jeżeli sąd krajowy ma jakiegokolwiek wątpliwości co do wykładni lub ważności danego aktu prawnego UE, może zwrócić się o wyjaśnienie do Trybunału Sprawiedliwości. Ten sam mechanizm można zastosować do ustalenia, czy krajowe przepisy lub praktyka są zgodne z prawem UE.

- **egzekwowanie prawa (postępowania w sprawie uchybienia)** – sprawy wnoszone przeciwko rządowi krajów UE w związku z nieprzestrzeganiem prawa UE. Sprawy te mogą być wnoszone do Trybunału przez Komisję Europejską lub inny kraj UE. Jeżeli Trybunał uzna dany kraj za winny uchybienia, zobowiązuje go do bezzwłocznego naprawienia sytuacji. W przeciwnym razie wszczynana jest kolejna sprawa, która może zakończyć się nałożeniem grzywny.

- **unieważnianie aktów prawnych UE (skargi o unieważnienie)** – jeżeli jakiś akt prawny UE uznany zostanie za niezgodny z traktatami UE lub prawami podstawowymi, rządy krajów UE, Rada UE, Komisja Europejska lub (w niektórych przypadkach) Parlament Europejski mogą zwrócić się do Trybunału o jego unieważnienie.

Osoby fizyczne mogą również wnieść skargę o unieważnienie aktu prawnego UE, który bezpośrednio ich dotyczy.

- **zapewnianie podejmowania działań przez UE (skargi w sprawie**

bezczyrności) – Parlament, Rada i Komisja są zobowiązane do podejmowania określonych decyzji w określonych okolicznościach. Jeżeli nie dopełniają one tych zobowiązań, rządy krajów UE, inne instytucje UE lub (pod pewnymi warunkami) osoby fizyczne lub przedsiębiorstwa mogą wnieść skargę do Trybunału.

- **skargi na instytucje UE (roszczenia o odszkodowanie)** – każda osoba fizyczna lub przedsiębiorstwo, które doznały szkody w wyniku działania lub beczynności UE bądź jej urzędników, może wnieść przeciwko nim skargę do Trybunału.

Skład

Trybunał Sprawiedliwości obejmuje dwa organy sądowe:

- **Trybunał Sprawiedliwości**, który zajmuje się przekazywanymi przez sądy krajowe wnioskami o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym, niektórymi skargami o stwierdzenie nieważności i odwołaniami.

- **Sąd**, który **orzeka w sprawach o stwierdzenie nieważności przedłożonych przez osoby fizyczne i przedsiębiorstwa** oraz, w niektórych przypadkach, przez rządy krajów UE. W praktyce oznacza to, że Sąd orzeka przede wszystkim w sprawach dotyczących prawa konkurencji, pomocy państwa, handlu, rolnictwa i znaków towarowych.

Sędziowie i rzecznicy generalni są mianowani za wspólnym porozumieniem przez rządy krajów UE na odnawialną sześcioletnią kadencję. W każdym z organów sądowych sędziowie wybierają spośród siebie prezesa na odnawialny okres trzech lat.

Jak działa Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej?

Do każdej sprawy wnoszonej do Trybunału Sprawiedliwości przydzielany jest sędzia („judge-rapporteur”) i rzecznik generalny. Postępowanie w sprawie wniesionej do Trybunału składa się z dwóch etapów:

- **Procedura pisemna**

o Strony postępowania przedstawiają Trybunałowi pisemne oświadczenie. Pisemne uwagi mogą być również przedstawione przez organy krajowe, instytucje UE, a w niektórych przypadkach przez osoby fizyczne.

o Sędzia opracowuje sprawozdanie, podsumowując oświadczenia i uwagi, a

następnie sprawa poddawana jest pod dyskusję na posiedzeniu ogólnym Trybunału, podczas którego podejmuje się decyzje w następujących sprawach:

□ liczba sędziów, którzy będą zajmować się daną sprawą: 3, 5 lub 15 sędziów (pełen skład), w zależności od wagi i stopnia złożoności sprawy. Większość spraw rozpatrywana jest przez pięciu sędziów i rzadko zdarza się, by Trybunał orzekał w pełnym składzie;

□ konieczność przeprowadzenia procedury ustnej i wydania oficjalnego oświadczenia przez rzecznika generalnego.

- **Procedura ustna - posiedzenie jawne**

o Adwokaci obu stron mogą przedstawiać swoje argumenty przed sędziami i rzecznikiem generalnym, którzy mogą zadawać im pytania.

o Jeżeli Trybunał zdecydował, że konieczna jest opinia rzecznika generalnego, wydaje on ją kilka tygodni po przesłuchaniu.

o Następnie sędziowie odbywają naradę i wydają wyrok.

- **Rozprawy w Sądzie toczą się według podobnej procedury**, z tym wyjątkiem, że większość spraw rozpatrywana jest przez trzech sędziów i nie uczestniczy w nich rzecznik generalny.

Europejski Trybunał Obrachunkowy

Rola: Odpowiada za kontrolowanie prawidłowego gromadzenia i wykorzystywania funduszy UE oraz pomaga w doskonaleniu zarządzania finansami UE.

Członkowie: Po jednym z każdego kraju UE

Rok ustanowienia: 1977

Siedziba: Luksemburg

Strona internetowa: [Trybunał Obrachunkowy](#)

Jako unijny **niezależny zewnętrzny kontroler Trybunał Obrachunkowy dba o interesy podatników w UE**. Trybunał Obrachunkowy **nie posiada uprawnień w zakresie egzekwowania prawa, ale działa na rzecz usprawnienia zarządzania budżetem UE przez Komisję Europejską i przedstawia sprawozdania na temat finansów UE**.

Czym zajmuje się Trybunał Obrachunkowy?

- **Przeprowadza kontrolę dochodów i wydatków UE**, aby zweryfikować, czy fundusze UE zostały w odpowiedni sposób uzyskane, wydane, gospodarnie wykorzystane i rozliczone.
- **Kontroluje każdą osobę lub organizację dysponującą środkami UE** – również przeprowadzając kontrole na miejscu w instytucjach (głównie w Komisji), krajach UE i krajach otrzymujących pomoc UE.
- **W sprawozdaniach z kontroli**, przekazywanych Komisji i rządowi krajowemu, **zamieszcza ustalenia i zalecenia**.
- **Informuje Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF)**, jeżeli podejrzewa, że miało miejsce oszustwo, korupcja lub inna nielegalna działalność.
- **Przedkłada Parlamentowi Europejskiemu i Radzie UE coroczne sprawozdanie**, które Parlament szczegółowo analizuje przed podjęciem decyzji w sprawie zatwierdzenia wykonania budżetu przez Komisję.
- **Wydaje również specjalistyczne opinie dla instytucji UE** na temat lepszego zarządzania finansami UE i rozliczania ich wobec obywateli.

Trybunał publikuje również opinie w sprawie projektów aktów prawnych mających wpływ na zarządzanie finansami UE, jak również stanowiska, przeglądy i publikacje ad hoc w sprawach związanych z finansami publicznymi.

Aby skutecznie wypełniać swoje zadania, **Trybunał Obrachunkowy musi zachowywać niezależność od instytucji i organów, które kontroluje. W tym celu ma prawo do swobodnego decydowania w następujących kwestiach:**

- co będzie kontrolował
- jak będzie kontrolował
- jak i kiedy przedstawi swoje ustalenia.

Kontrola przeprowadzana przez Trybunał **skupia się głównie na Komisji Europejskiej, która jest głównym organem odpowiedzialnym za wykonanie budżetu UE. Ale współpracuje on również ściśle z organami krajowymi,**

gdyż większość funduszy UE (około 80 proc.) zarządzanych jest przez Komisję wspólnie z tymi organami.

Skład

Członkowie Trybunału są **mianowani przez Radę, po zasięgnięciu opinii Parlamentu, na sześcioletnią odnawialną kadencję**. Członkowie wybierają spośród siebie prezesa na trzyletnią (również odnawialną) kadencję.

Jak działa Trybunał Obrachunkowy?

Przeprowadza on trzy rodzaje kontroli:

- **Kontrole finansowe** – weryfikuje, czy w sprawozdaniach właściwie przedstawiono sytuację finansową, wyniki i przepływy pieniężne w danym roku.
- **Kontrole zgodności** – weryfikuje, czy transakcje finansowe są zgodne z przepisami.
- **Kontrola wykonania zadań** – weryfikuje, czy fundusze UE zostały wykorzystane w jak najbardziej oszczędny i wydajny sposób do osiągnięcia założonych celów.

Trybunał podzielony jest na grupy kontroli, tzw. izby. Przygotowują one projekty sprawozdań i opinii, które następnie są formalnie przyjmowane przez członków Trybunału.

Instytucje konsultacyjne

[Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny](#): zrzesza przedstawicieli pracodawców i pracowników, partnerów społecznych i organizacji pozarządowych, pełni rolę konsultacyjną wobec głównych organów UE (w niektórych dziedzinach polityki

konsultacje są obowiązkowe).

[Europejski Komitet Regionów](#): zrzesza przedstawicieli władz lokalnych i regionalnych w UE, pełni rolę konsultacyjną wobec głównych organów UE (w niektórych dziedzinach polityki konsultacje są obowiązkowe).

Instytucje finansowe

[Europejski Bank Centralny](#)

[Europejski Bank Inwestycyjny](#) Europejski
Bank Inwestycyjny

Więcej o instytucjach europejskich [tutaj](#)

[/vc_column_text][/vc_column][/vc_row]